

andret Skikkelse. Jeg skal derfor erklære, at jeg kan tiltræde Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det nu er kommet fra Folketinget, og som Følge deraf maa jeg stemme mod alle de Ændringsforslag. Udvalgets Flertal har stillet, gaende ud paa at føre det tilbage til samme Skikkelse, hvori det sidst forlod Landstinget. — De enkelte Ændringsforslag skal jeg i øvrigt ikke komme ind paa. Kun giver den ærede Ordførers Udtalelse mig Anledning til ogsaa at gøre et Par korte Bemærkninger om et af dem, det, der angaar Kaldelsesspørgsmaalet. Derom nævnte den ærede Ordfører, at det var oplyst nede i Folketinget af Ministeren, at i de 42 Aar, hvori Kommunerne have haft Indstillingsretten, er det kun i 5 Tilfælde forlangt, at Ministeriet skulde dømme i Anledning af foretagne Kassationer af Indstillinger. Saa vidt jeg husker, har der i disse 42 Aar fundet 12,000 Udnævnelser af Skolelærere Sted; jeg har ikke set det efter, men jeg tror nok, det er rigtigt. Saa ere 5 saadanne Tilfælde jo meget lidt. Det forbavsede mig lidt, at den ærede Minister er fremkommen med denne Meddelelse efter de mange Anker, man er fremkommen med over Brugen af Kommunernes Indstillingsret. Denne Oplysning udelukker for Resten ikke, at der kan være sket mange flere Kassationer af Indstillinger, idet vedkommende Kommuner have føjet sig og givet en ny Indstilling. Men det glæder mig, at der virkelig ikke skal have foreligget flere end 5 saadanne Tilfælde i 42 Aar, thi skal det tages som Tegn paa, hvor liberalt Kaldelsesmyndighederne ere gaaede frem, skal det være til Ære for Kaldelsesmyndighederne, saa siger jeg, at i mine Øjne er det en større Ære for den Brug, de kommunale Myndigheder have gjort af deres Indstillingsret. Har man ikke fundet Anledning til at gribe ind i mere end 5 Tilfælde i 42 Aar, saa taler det ubetinget til Ære for Kommunalraadene, som have gjort de vedkommende Indstillinger. Og naar det hænger saaledes sammen, mener jeg, at der ikke er nogen Grund til nu at prøve paa at indskrænke den Indstillingsret, de hidtil have haft ifølge Loven af 1856. Men jeg kan ikke se rettere, end at det Forslag om Kaldelsen, der foreligger fra Landstingets Haand, er i visse Maader en Indskrænkning. Naar man, efter at vi havde haft vor Skoleanordning af 1814 i 42 Aar, fandt, at nu var Befolkningen bleven saa moden, at den burde have en lille Smule Indflydelse paa, hvem der skulde undervise deres Børn, saa ser jeg ikke rettere, end

at man nu efter andre 42 Aar maa være naaet saa vidt, at man kan finde Grund til at lade Indstillingsretten bestaa og lade Kommunalraadene være fri for de Fortolkninger, man har prøvet paa at gøre gældende. Det undrer mig, naar Kaldelsesmyndighederne selv oplyse, at der kun 5 Gange har været Grund til at gribe ind i Indstillingerne, at man saa prøver paa Fortolkninger. Jeg har læst 3 saadanne, og de stemme ikke en Gang indbyrdes overens. Men endnu mere undrer det mig, at man for 2—3 Aar siden, da det første Lovforslag fremkom, i det hele taget optog Kaldelsesspørgsmaalet og satte det ind paa Lovforslaget, thi det er der dog i Virkeligheden ingen Grund til, naar man ser, at Indstillingsretten i det hele og store er bleven brugt forsvarlig. Det kom frem i det Lovforslag, der blev fremsat af den forrige Kultusminister, og det undrer mig, at ogsaa den nuværende Kirkeminister optog det i det Forslag, der blev fremlagt her i Efteraaret. Jeg forstaaer det ikke, jeg mener, at vi maa gaa frem ad den Vej, at vi maa søge at vække saa megen Interesse i Befolkningen som muligt for Folkeskolen, og er der noget, der kan bidrage hertil, saa er det dette, at Befolkningen faar nogen Indflydelse paa Valget af Lærerne og kan komme til at føle, at den har et Ansvar. Jeg er sikker paa, at naar et Kommunalraad en Gang har gjort en Indstilling, som i og for sig er mindre rigtig, saa gør det ikke den Fejl en Gang til, naar det gaar om igen. Det er Folks Ansvar, der udvikler og giver Dygtighed, og saaledes vil det ogsaa gaa her. Grunden, hvorfor jeg i det hele er saa meget imod den Forandring, der ved Landstingets Forslag sker i Kaldelsesparagraffen, er, at det ifølge den Erfaring, jeg har gjort i en lang Aarrække, for mig er Hovedsagen og gælder om at faa Befolkningen stillet saa velvillig til Folkeskolen som muligt, og jeg tror, at det vil bidrage dertil, naar man giver Kommunalraadene en større Myndighed end hidtil. Det vil gavne meget. Er der noget, der hindrer Folkeskolen i dens Gerning, er det det, at Befolkningen lige fra Begyndelsen af, lige siden vi fik Forordningen af 1814, har staaet i et meget for fremmed Forhold til Folkeskolen.

Jeg skal slutte med at sige, at trods det, at jeg maa stemme mod disse Ændringer, fordi jeg ikke kan billige Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det vil komme til at foreligge, agter jeg dog at stemme for Forslaget, da jeg venter, at Forhandlingen om det vil blive ført videre.